

jakub fránek

Věž

Jakub Fránek

2020 Bughead Records

Jakub Fránek
Věž

2020 Bughead Records
Veselí nad Moravou

Editace: Lenka Zbořilová, Jakub Zbořil
Jazyková korektura: Tomáš Franta
Ilustrace: Ondřej Malina
Sazba, obálka: Petra Mlýnková

ISBN 978-80-270-7660-4 (Formát PDF)
ISBN 978-80-270-7661-1 (Formát ePub)
ISBN 978-80-270.7662-8 (Formát MobiPocket)

Poděkování za vznik této knihy náleží především Jakobovi a Lence Zbořilovým za jejich dlouholetou tvůrčí podporu, konstruktivní kritiku a v neposlední řadě za náročnou a trpělivou editaci. Stejně tak si nesmírně vážím odborné pomoci Tomáše Franty, Ondřeje Maliny a Petry Mlýnkové, bez kterých by Věž nikdy nemohla v tomto formátu vyjít.

Speciální poděkování patří také všem dopravcům pravidelných autobusových linek na trase Uherské Hradiště – Brno, na palubách jejichž autobusů tato kniha vznikala.

I

Dívka prý zemřela v 9:16. Ani ne před čtyřmi hodinami. Jak to dokázali určit na minutu přesně? A kam se poděly všechny její osobní věci? Petr Janočka seděl na sněhobílé paměťové matraci a pohledem pomalu přejížděl od jedné zdi ke druhé. Jen nepovlečená postel a vyprázdněná šatní skříň. V pokoji nezůstalo zhola nic, co by připomínalo, že tady ještě v 9:15 bujel život mladé ženy. Se všemi radostmi a těžkostmi. Že si ještě v 7:10 a v 7:15 odkládala budík, v 7:20 ho zaklapla a rychle vstala se strachem ze zaspání, v 7:28 posnídala cereálie s bílým jogurtem, v 7:34 si čistila zuby, a při snaze vydolovat z mezizubního prostoru kousky vloček strojkem podráždila dásně natolik, že v 7:35 do umyvadla vyplivla pastu s příměsí krve. V 7:35 se taky ještě stihla otrást pomyšlením na návštěvu zubaře v příštím měsíci, a pak už usedla k tabletu, připravena završit svých nedožitých dvacet osm let posledními sto jedna minutami práce. Neprozradili mu, jak zemřela, a raději se neodvážil hádat, měl-li zde spávat. Ale toho pana Hejmala se na to stejně zeptá, ať má klid. Nevědomost by ho tížila víc.

Uklizeno bylo ukázkově. Kdyby mu nic neřekli, myslel by si, že byt právě zkolaudovali. Skoro by jen stačilo přestříhnout před vstupem rudou stuhu. Kromě jeho samotného a nevybalených kufrů v garsonce všechno zářilo novotou. Uvědomil si, že se nezul. Nechtěl byt ještě před předáním klíčů zašpinit. Ke svému překvapení shledal, že na podrážkách bot ani na linoleové podlaze nenašel žádnou stopu po břechce sněhu a bláta, v tomto týdnu na chodnicích všudypřítomné. Seskočil z lůžka a vyšel se podívat za dveře, jestli všechen nepořádek nezůstal na koberci. Nic. Čisto. Naskytl se mu pohled na dlouhou chodbu. Páry dveří proti sobě ve ztichlém koridoru mlčky stály podobně jako pozůstalí rozestoupení po obou stranách kostela ve chvíli, kdy jsou máry se zesnulým středem chrámu odnášeny ven. Zdálo se mu, že se chodbou linula jakási smuteční atmosféra, a aby nerušil, tiše přivřel.

Ačkoliv Hejmal slíbil, že do pěti minut dorazí, měl zpoždění. Janočka nevěděl, jak s časem naložit. Zdálo se mu nezdvořilé

začít vybalovat, když prostor oficiálně nepřevzal, a na jednom pokoji s koupelnou nebylo co prohlížet. Znovu se usadil na postel a kochal se výhledem na park s rozkvetlými jabloněmi. Něco mu nesedělo. Vždyť byl únor. Jak by stromy mohly kvést? Přiblížil se k oknu a seznal, že se jednalo o dokonale projektovanou tapetu promítanou na stěnu. Tedy byt bez okna, zklamalo jej. Rozčarování trochu ustoupilo, když zjistil, že tapetu mohl dotykem stěny měnit. Moře, les, tepající město, noční obloha, východ nebo západ slunce. Sluneční svit byl dokonce tak věrný, že od pomyslného okna musel poodstoupit, aby mu žár nespálil zrak. Nějakou chvíli, dokud si oči nezvykly, viděl všude kolem jen bílý kruh. Tapetu přepnul zpět na rozkvetlé jabloně a přísahal by, že ucítil i jejich vůni. Zajímavé, pomyslel si. Vtom se otevřely dveře a Hejmal, doprovázený dalším člověkem, bez zaklepání vtrhl dovnitř.

„Omlouvám se,“ zakroutil hlavou Hejmal, ale jeho omluva nesměřovala k Janočkovi.

„Už zase jsem vám zapomněl vzít ty papíry, musím pro ně. Půjdete se mnou, nebo počkáte tady?“

„Počkám,“ stroze odvětil druhý z mužů. Potom zády k Janočkovi dosedl na kraj postele, s rukama složenýma na kolenou jako ministrant.

„Hned budu zpátky,“ vydechl Hejmal ztrápeně, jako by se raději vůbec nevracel, a při odchodu nešetrně práskl dveřmi.

„Omlouvám se!“ slyšeli z chodby.

Janočkovu pozornost teď zaujala neznámá osoba, která s ním v místnosti zůstala. Nenápadně nahlížel přes vycpaná ramena šedého obleku a pozoroval, jak první host jeho nového bytu listoval všelijakými lejstry zastrčenými v tenkých deskách. Zřejmě nějaký úředník, odhadoval. Jako dobrý hostitel a s vědomím, že s úředními osobami je lepší udržovat dobré vztahy, obešel postel a natáhl k cizinci ruku.

„Petr Janočka, těší mě.“

„Peterka. Rada sekce třetího odboru pro právní oblasti,“ vypadlo strojově z úzkých a pevných rtů a oči za kulatými brýlemi se zase zabývaly svými dokumenty. Protože se očividně nechystal v hovoru pokračovat a Janočka se bál, že ho rušil od práce,

odcouval zpět k oknu. Tedy k tapetě. Kolik mohlo být Peterkovi let? Dost možná pětadvacet, možná pětasedesát. Věk Janočka odhadovat příliš neuměl. V pokoji šustily jen otáčející se stránky. Janočka se v prodlužujícím tichu cítil stále hůř a přál si, aby se zase objevil trochu lidštější Hejmal. Ve vhodný čas se mu připomněla vlastní zvědavost.

„Pane Peterko, mohl bych vědět, na co zemřela ta slečna, co tady bydlela přede mnou?“

„Vražda.“

Způsob, jakým to vyslovil, vyvolával dojem čehosi běžného, každodenního. Ani nevzhlédl od desek. To rozhodně neodpovídalo statistikám zveřejňovaným Věží. A Janočka pochopil, že lépe by mu bylo, kdyby mu úředně sdělil, že se jednalo o tajnou informaci. Zapochyboval o tolik vychvalované bezpečnosti a hned byl docela rád, že se na místě nejtěžšího činu nenacházel sám. Otrásl se, jak mu mráz přeběhl od týlu dolů.

„Promiňte, v analýze za celý loňský rok jsem četl pouze o čtyřech případech násilí...“

„... vidíte, jaké máte štěstí, pane inženýre.“

V poznámce Janočka nespatoval ani špetku ironie nebo nadsázky. Nervózně se zasmál.

„Ne, pochopte, ačkoliv se rezidenty snažíme vybírat co nejdůkladněji podle předpokladů, zatím nejsme schopni předcházet všemu. Pořád jsme jen lidé. Navíc, jako ekonom byste měl dobře vědět, že statistika se bez odchylky obejít nemůže.“

„Určitě, rozhodně ano. Spíš jenom, že bych něco podobného nečekal...“

„... a v podstatě mu vděčíte za svůj pobyt. Šlo o pár, snoubence, myslím. Podváděla ho, vidíte, zase statistika, a on reagoval, no... řekněme neadekvátně. Statistika a raná dětství, na to jsme, a to je nutné si přiznat, občas stále krátcí.“

„Jakože se vrah stane vrahem už za mlada?“

„Ale vůbec ne! I když, kdo ví, nejsem psychiatr. Zajímavá otázka pro někoho, kdo má čas se jí a celým determinismem vůbec zabývat. Já ovšem ne. Cožpak jste s rodiči jako dítě nesledoval televizi? Sledoval? No vidíte, sledoval, jak by ne,“ reagoval na Janočkovo pokývání, „potom si musíte uvědomovat,

že v hlavních vysílacích časech, a nejenom v nich, všude vysílali programy hemžící se nevěrou. Jedna za druhou. Mnohdy ani o nic jiného nešlo. Pak vás rodiče vzali na procházku a z trafiky vám obálky periodik radily, jak zahýbání poznat nebo ho zamaskovat. Stačilo si koupit časopis. Pak jste se vrátili domů, a nakonec se v kuchyni s křikem podezřívali rodiče navzájem. Výsledek toho všeho? Bereme zálety jako normální věc, snad jako něco zdravého. Jedno plodí druhé. Nebyla-li by nevěra, nebylo by dnes vraždy.“

Nebyl si jistý, jestli si právníkovu řeč měl opravdu vyložit jako obhajobu vraha. Nejspíš ano. Pak mu ten člověk byl ještě cizejší. Vražda zůstane vraždou. Vždycky. Věřil, že další obyvatelé, především soudci, případ uvidí z jiné perspektivy a zločin spravedlivě potrestají.

„Kolik mu hrozí?“

„Už dostal trest nejvyšší,“ zašeptal a Janočka se přistihl při humánních úvahách, že by se přece jen citové pohnutky měly zohlednit alespoň při trestu. V podstatě zabil z lásky a dlouhé vězení by mohlo stačit, uvažoval.

„Vyhoštění.“

„Kam?“

„Pryč, mimo Věž.“

„A tam ho odsoudí znovu a zavřou?“

„To nevím, pane inženýre, to už není naše starost. Tady se jeho skutku dostalo rychlé a efektivní odplaty, která maximálně ochrání společnost a nenaruší svobodu pachatele. Kde jinde takto justice pracuje do čtyř hodin od činu? Jsme unikát.“

A co ochrání lidi mimo Věž, chystal se zeptat Janočka, ale slova mu z jazyka uzmul Hejmal.

„Konečně, uf! Omlouvám se.“ Dorazil značně zadýchaný, a na spáncích a podbradku se mu leskl pot.

„Omluvte mě, pane Peterko, že jsem vás nechal dlouho čekat.“

Janočkovi už Hejmalova neustálá a nepřirozená podřízenost vůči právníkovi začínala trhat uši.

„V pořádku, alespoň jsem pana inženýra krátce uvedl do chodu Věže. Zrovna jsem mu na příkladu dnešní nepřijemnosti

popisoval soudnictví...“

„...ano, ten chudák. Škoda ho, fungoval dobře. Ale to pan Januško bude určitě taky,“ zazubil se tloušťák a na škráních mu vystoupily hluboké důlky. Janočkovi se dvakrát nelíbilo, že se jeho jméno ocitlo v jedné větě spolu s vrahem, ale úsměv mu vrátil.

„Janočka,“ opravil ho Peterka, a zatímco on u Janočky získal na předtím trvale klesajících sympatiích, Hejmal s dalším „velice se omlouvám“ oblíbenost ztrácel.

„Nuže, pane inženýre,“ pravil Peterka intonací naznačující, že to byl Janočka, kdo záležitost pořád nějak protahoval, „zvací dopis máte, čip vám předá pan Hejmal. Ještě by vám měl dát přidělovací pokyn a brožuru s podstatnými informacemi. Já pro vás mám, tady, vezměte si, prosím, a dvakrát podepište, potvrzení o pobytu a rád. Jedno pro vás, jedno pro nás,“ podal mu propisku. „Klidně si to pročtěte, jsou tam základní údaje. Počkáme, než s tím budete hotov.“

„Hlavně čip, neztratíte ho. To je nejdůležitější,“ strčil mu Hejmal do volné ruky miniaturní předmět.

„Děkuji. Ale to je dobré, nebudu zdržovat. Stejně bych tomu nerozuměl,“ mávl rukou Janočka a listiny rychle podepsal. Už aby byli pryč. Oba. Necítil se v jejich přítomnosti jako plnohodnotný společník. Spíš jako nějaký bažant. Taková role mu neseděla.

„V pokynech naleznete informace o vašem zaměstnavateli a o práci, kterou budete vykonávat. Doufám, a těším se, že nás obohatíte ekonomickými pohledy, které Věž zase posunou dál.“

„Snad budete spokojení.“

Přes projevenou skromnost nepochyboval o tom, že by nebyli. Svoji práci před příchodem do Věže odváděl nesmírně efektivně a odborně. Se zápalem, jaký ostatním dávali za příklad. Sám se nemohl dočkat denního kontaktu s nejúspěšnějším typem ekonomiky poslední doby. Očekávání a chuť přesvědčovat o schopnostech zatím vyvažoval lehký neklid z poznávání nového kolektivu. Věřil, že si oproti venku určitě polepší. Už nikdy nebude muset sdílet kancelář se starým pedantem, který uměl jenom stroje opakovat letité vzorce, dodržovat hloupá a přežitá pravidla a nedokázal přijít s ničím užitečným. Ten Janočku, jakkoli brzy na pracoviště dorazil, od pracovního stolu vítal káravým

pohledem vyjadřujícím, že ani tak nepřišel dostatečně včas. Ti mladí, šeptával si často pod nosem, zatímco rozvážně opisoval to, co sám od sebe stokrát opsal předtím. Už aby měl úvodní den za sebou.

Janočka dokumenty bez čtení vrátil Peterkovi. „Všiml jsem si správně, že tady vůbec nejsou okna?“

„A kam byste se chtěl dívat, pane inženýre? Do minulosti?“

Hejmal tuto právníkovu poznámku ocenil nuceným, nepřijemně vysokým smíchem a doplnil ho.

„Ve většině bytů okno je, ale ten váš je skoro v rohu, takže byste se díval někomu do ložnice, hehe. Což nikdo nemusí trpět, že? Jak vy, tak sousedi, máte místo oken tapety a můžete sledovat, co chcete, kdy chcete.“

Zvláštní nástroj k ochraně soukromí, musel uznat Janočka. Ale jeho zájem směřoval hlavně k větrání. V noci se sem tam budil s pocitem na zalknutí a pár doušků svěžího vzduchu přispívalo k rychlému zklidnění. Jeho obavy byly následně rozptýleny.

„Větráky proudí do každého bytu vzduch filtrovaný o škodlivé látky. Nastavení je opět uvedeno v brožuře.“

„Takže to je za nás pravděpodobně vše, pane inženýre,“ vstal Peterka z postele, „především si zkontrolujte, že u sebe vždycky máte čip. Bez něj se skoro nikam nedostanete.“

Janočka si chtěl ověřit, že na malém čtverečku, jaký mu Hejmal před chvílí zpocenými prsty předal, nenajde nic složitějšího. A kdyby přece jen našel, aby se na používání případně zeptal dřív, než odejdou. Opravdu nerad by hned první den někde uvízl. Čip předtím zastrčil někam do příruční tašky a nyní si nemohl vzpomenout, do které z přihrádek malý předmět zapadl. Prohledával naplněnou tašku a na omak mu přišlo, že na spodu narazil na odpovídající čtvercový tvar. Konečky prstů se mu ho ale nedařilo uchopit. Hrábl na dno celou rukou a vytáhl hned několik věcí. Čip, dvoukorunu, rozlomenou cigaretu a klubko vypáraných nití. Při vzhazování nepořádku zpět do brašny zachytil, že oba muži přísně sledovali dlaň s předměty.

„Ovšem za těchto okolností,“ odkašlal si Peterka, „je nezbytné situaci přehodnotit. Místo ekonomu patří do kategorie C, tedy do jedné z nejprísnejších, co se požadavků týče.“

Janočka se už při tahání harampádí z tašky trochu zastyděl za nepořádek, ale že by znamenal tak mnoho? Nechápal, co měl právník na mysli.

„Ts, ts, ts,“ koulel bulvami Hejmal.

„Pane Janočko, před minutou jste před námi, dvěma svědky, vlastnoručně podepsal prohlášení, že jste se seznámil s řádem Věže, že mu rozumíte a že se zavazujete jej dodržovat.“

„To jsem nečetl...“

Peterka jeho námitku přešel bez jakékoliv reakce.

„V článku třináct a částečně článku dvacet sedm je uveden absolutní zákaz přechovávání drog v prostorách Věže.“

„Cože? Já ale určitě žádné drogy nemám. Nebo – jo, vy myslíte tu cigaretu? Ta mi asi zbyla ještě z nějakého dávného večera. Vůbec nekouřím, opravdu. Ani jsem nevěděl, že tam nějakou mám.“

„Přesto ji máte.“

„Tak já ji hned vyhodím. Nic jiného u sebe nemám.“

„Ne, dejte mi ji, drogu bezpečně zlikvidujeme.“

Janočka cigaretu ochotně odevzdal Peterkovi, jenž ji obratem předal Hejmalovi. Tloušť obě poloviny cigarety zabalil do sáčku a ukryl do náprsní kapsy u košile. Janočka si připadal jako v jiném světě, jako v surrealistickém filmu.

„Kdybyste si řád přečetl pozorně, zjistil byste, že cigareta je společně s alkoholem, hazardem a smaženým jídlem považována za stejnou drogu, jakou je tam venku heroin nebo kokain. V dlouhodobém horizontu škodí velmi podobně. A její držení je také obdobně trestáno.“

„Dokonce se spekuluje, že se někdy vyloučí i káva, ne?“ zeptal se řečnický Hejmal.

„Už dnes je přípustná jen v malém množství. Plošný zákaz snad neprojde, sám bych se s tím musel těžce vypořádávat. Rané dětství, silný zvyk, už jsme zase u toho. Nicméně, za tento čin vás Věž může rovněž okamžitě vyhostit.“

Janočkovi se nastalá situace zdála být natolik absurdní a úsměvnou, že měl problémy brát ji vážně. Vůbec si nepřipouštěl, že by se něco mělo stát. Vždyť dennodenně potkal tolik kuřáků, ani se neohlédl. Spekuloval, jestli se Hejmal s Peterkou